

יצחק ברזילי: פרטים ביוגרפיים

יצחק ברזילי נולד כאיזיק אייזנשטיין במרץ 1915, בעיירה הליטאית וילקובישקי, עיר מולדת אמו, טריבע רחנטל ז"ל. עוד בימי מלחמת העולם הראשונה עברו הוריו לישינובקה (הסמוכה לביאליסטוק), עיר מולדת אביו, הרב שמעון אשר אייזנשטיין ז"ל שהוסמך לרבנות ע"י הרה"ג שמעון שקאפ מגרודנא. בישינובקה קיבל יצחק חינוך עברי-תורני מובהק, תחילה בחדרים ואח"כ בבית הספר העברי שהוקם שם בשנות העשרים. הוא המשיך בלימודיו ב"תחכמוני" שבביאליסטוק, כ"ס גבוה מטעם "מזרחי" בעל תכנית לימודים כפולה: 4 שעות לימודי קדש (גמרא) בבוקר ולימודי חול אחה"צ. ב"תחכמוני" נפסקו הלימודים עם כתיב "וור". משום כך המשיך יצחק כותב ז' וח' בגמנסיה העברית.

שנה לאחר סיום לימודיו, בסתיו של 1935, הוא עלה לארץ, כתלמיד מן המגין באוניברסיטה העברית בירושלים. המקצועות שכתב בהם היו פילוסופיה כללית, הסטוריה יהודית וספרות עברית. ב-1939 סיים את לימודיו חכה בתואר "מוסמך למדעי הרוח" (M.A.). בשנות הארבעים הראשונות שימש בהוראה בכתות ההמשך שבאביחיל ע"י נתניה, בביה"ס המחוזי ביגור ובגימנסיה ביאליק בחיפה. קרוב לשנתיים שימש כמתורגמן ב"אינטליגנצ" הבריטי. עם סיום המלחמה, יצא יצחק בסוף 1946 לארצות הברית להצטרף לבני משפחתו שם. לאחר מות אחיו הבכור ב-1937, נשאר הוא הבן היחיד להוריו המזדקנים, פרט לשלש אחיותיו הצעירות ממנו. שיחק לו מזלו בארה"ב והוא נתקבל כמורה בבית הספר הגבוה "הרצליה", ולאחר מזה בבית המדרש למורים שבאותו מוסד, ובו לימד כ-11 שנים. באותן שנים הוא המשיך גם בלימודיו באוניברסיטת "קולומביה". מכתב המלצה חם מאת פרופסור יצחק בער מירושלים הכניסו למחיצתו של פרופ' שלום ברון שקיבלהו בידידות והושיט לו יד עזרת בסביבה החדשה. הוא גם הכניסו לסמינר המחקר שלו ואישר את נושא הדוקטורט שלו: "בין השכלה ולאומיות ביהדות הזמן החדש". בשנים אלה שימש כמרצה גם בברוקלין קולג' ובקווינס קולג' של האוניברסיטה העירונית של ניריורק.

עם קבלת הדוקטורט עבר ברזילי ללמד שנתיים באוניברסיטת וויין סטייט בדטרויט, והחל בשנת 61-1960 נתמנה פרופיסור לספרות יהודית בקולומביה. במשרה זו כיהן עשרים ושש שנה. גם לימד קורסים בהיסטוריה עברית בסמינר התיאלוגי.

מסופן של שנות הארבעים התחיל ברזילי משתתף בכתבי העת העבריים שבניד-יורק: "הדאר" ו"בצרון", וכן ב"הד הקבוצה" בדטרויט. לאחר שהשתלם באנגלית החל מפרסם גם מחקרים בכתבי העת האנגליים: Proceedings, JSS, JQR של האקדמיה האמריקאית לחקר היהדות. עד כה פירסם ברזילי שלשה ספרים באנגלית: שי"ר (שלמה יהודה רפפורט) ובני זמנו (מסדה, ירושלים 1969); בין שכל לאמונה באיטליה של סוף ימי הביניים והרנסנס (האג-פריז, 1967); יוסף שלמה זלמדינו —

ישי"ר מקנדיאה (ליידן, 1974). בקרוב עומד להופיע ספרו החדש, מנשה מאיליא. מבשר הזמן החדש בין יהודי מזרח אירופה (כהוצאת מאגנס, ירושלים). עוד שני ספרים כמעט מוכנים לדפוס באמתחתו, האחד באנגלית: מהשכלה ללאומיות יהודית. והשני בעברית, מסות ומחקרים בתולדות ישראל ובספרות העברית החדשה.

כאות הוקרה על פעילותו המקצועית כראש המדור העברי שבמחלקה ללשונות שמיות באוניברסיטת קולומביה ועל עבודתו המחקרית הוענק לברזילי עם פרישתו תואר הכבוד "פרופסור אמריטוס". בשנת תשמ"א הוא זכה גם בדוקטור כבוד (honoris causa) לספרות עברית מטעם בית המדרש לרבנים ע"ש ז. שטר. בשנת תשמ"ז קיבל "פרס אברהם פרידמן" על פעולתו הספרותית והמחקרית בעברית. בשנות השמונים הוכנס ברזילי כחבר למערכת "הדאר" ומערכת ה-JSS. באותן שנים שימש גם כעורך "הפרוסדינגס" של האקדמיה האמריקנית, ובמשך שש שנים שימש כנשיאה. בקיץ תשנ"ג זכה להיכחד כחבר-כבוד במועצת האירגון העולמי למרעי היהדות בירושלים.

לברזילי ולרעייתו בן ובת. הבן רופא מומחה באנדוקריןולוגיה, והבת - בעלת דוקטורט בביוכימיה. לכל אחד מהם שני ילדים, בן ובת.